

3. Фідря О., Фідря Н. Просторова компетенція та картографічні вміння й навички у курсах шкільної історії / О. Фідря, Н. Фідря // Історія в школах України. – 2009. – № 5. – С.17-21.

REFERENCES

1. Vlasov V.S. Method of formation of chronological and cartographic skills at the lessons of history of Ukraine / Library of the journal "History and Sustainability in Schools of Ukraine: Theory and Methods of Education" No. 1/2013 January-February /
2. Goder G.I. Receptions for the formation of spatial representations (V class) / G.I. Goder // Teaching history at school. - 1983. - No. 5. - P. 45-51.
3. Friedre O., Fedir N. Spatial competence and cartographic skills in the courses of school history / O. Fedry, N. Fedry // History in schools of Ukraine. - 2009. - No. 5. - p.17-21.

УДК 378.147

Драновська С.В.
КЗ СОППО

ІНФОГРАФІКА ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

У статті автор розглядає інфографіку як сучасний засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності школярів на уроках історії та обґрунтовує необхідність використання цього засобу в освітньому процесі. Інфографіка дозволяє учням обробити великий обсяг інформації в систематизованому й зручному для сприйняття вигляді та забезпечує різнобічне формування будь-якого поняття.

Ключові слова: інфографіка, навчально-пізнавальна діяльність, освітній процес, уроки історії.

Драновская С. Инфографика как современное средство активизации научно-образовательной работы учащихся на уроках истории

В статье автор рассматривает инфографику как современное средство активизации учебно-познавательной деятельности школьников на уроках истории и обосновывает необходимость использования этого средства в образовательном процессе. Инфографика позволяет ученикам обрабатывать большой объем информации в систематизированном и удобном для восприятия виде и обеспечивает разностороннее формирование любого понятия.

Ключевые слова: инфографика, учебно-познавательная деятельность, образовательный процесс, уроки истории.

Dranovs'ka S. Infographics as a modern means of activation of students' scientific and educational work at History lessons.

The author deals with the infographics as a modern means of activation of students' scientific and education work at History lessons. She explains why it is necessary to use this means in educational process. The infographics helps students process large information scope in systematic and acceptable form and provide with many-sided formation of any concept.

Key-word: infographics, scientific and educational work, educational process, History lessons.

У ХХІ ст. навчальний процес в закладах освіти вимагає створення простого та універсального інструментарію формування життєвих і предметних компетентностей школярів. Даний інструментарій має розкрити структуру розвитку, його динаміку в інноваційних технологіях навчання, у моделюванні самого освітнього середовища. У даному контексті необхідно оновлювати основні компоненти освіти: зміст, форми, методи, технології навчання, методичне забезпечення.

Використання інфографіки в освітньому процесі є актуальним, оскільки доступно представляє великий обсяг інформації в систематизованому й зручному для сприйняття вигляді, забезпечує різнобічне формування будь-якого образу, поняття. Інформаційна графіка може бути використана не лише як засіб навчання, а й як метод представлення складної інформації.

Сьогодні ґрунтовного значення набуває інфографіка в напрямках розробки навчальних систем. Дослідники наголошують, що основною метою застосування інфографіки в освіті є ефективне подання інформації, що підлягає засвоєнню. При цьому часто цей інструмент виступає як доповнення до текстової інформації, яка охоплює матеріал в повному обсязі і містить необхідні пояснення. Стиль, дизайн та інформаційне насичення інфографіки, що застосовується у освітніх цілях, має відповідати дидактичній меті конкретної навчально-пізнавальної ситуації [4].

Це найкращий засіб для візуалізації даних. Як відомо, 90% інформації людина отримує через зір і лише 10% через інші органи відчуття. Крім того, інфографіка – це оригінальна візуалізація, яка набагато зрозуміліша та краще засвоюється.

Інфографіка буває різних типів, так як під нею розуміється довідкова або ілюстрована інформація, представлена різними методами візуалізації за допомогою графіків, діаграм, ментальних карт, тимчасових шкал (один з основних принципів анімованої інфографіки).

Також необхідно наголосити, що існує таке поняття як щільність інформації (щільність даних). За даним критерієм інфографіку можна розділити на два типи:

- «ненасичена» – проста, неконцентрована, побудована на кількох цифрах;
- «концентрована» – щільна, складна, побудована як сукупність малюнків і цілого ряду чисел

[5].

Процес створення інфографіки має наступні етапи:

- Формулювання мети створення інфографіки та визначення аудиторії. Інформаційний дизайн зазвичай призначений для якоїсь цільової аудиторії.
- Збір даних, матеріалу по темі. Дані представлені в різних форматах – текстовий контент, графіка, відео матеріали, сторінки таблиць тощо.
- Аналітика та обробка інформації. Зібраний матеріал необхідно проаналізувати і обробити, привести до одного знаменника.
- Побудова доступної візуалізації, верстка. Матеріал компонується в красивий наочний вигляд. Вибирається формат – презентація, слайд-каст тощо [5].

Інфографіка дозволяє учням працювати з інформацією та засвоїти її через домінуючий тип інтелекту. Вона виступає як багатофункціональний інструмент, область застосування якого в освіті може бути досить широкою: урок, проект, дослідницька діяльність, самоосвіта. Процес роботи з нею включає всі рівні мислення. Учень, провівши власне дослідження з теми, аналізує матеріал, виділяє акценти і самостійно створює інфографіку. Робота над нею сприяє більш ретельному вивченню матеріалу, розвиває критичне мислення. З допомогою онлайн-сервісів працювати над інфографікою можна колективно або самостійно, що дозволяє формувати в учнів навички роботи в команді.

На сьогодні існує достатньо он-лайн ресурсів для створення інфографіки, наприклад, «Infogr.am», «Easel.ly», «Vizualize.me», «Venngage», «Draw.io.» та інші сервіси, які є досить простими у користуванні [2]. Для створення інфографіки необхідно обрати шаблон на будь-яку тему, графічно унаочнити дані та поділитися інфографікою із друзями. У шаблонах інформацію можна викласти у вигляді зрозумілої структурованої схеми, виділивши ключові цифри та факти. Це інструменти, які найбільше підходять для створення схем, графіків і карт. Деякі сервіси мають можливість завантажити фото й відео, для того щоб зробити інфографіку інтерактивною. Усі вони піддаються редагуванню, тому навіть із найбільш далекого до вашої теми зображення можна зробити потрібну візуалізацію. Сервіси максимально прості у використанні.

Інфографіка універсальна в плані сфери застосування – економіка, політика, спорт, освіта, наука, культурне життя. Так, на сайті «101 причина любити Україну» розміщена достатня кількість прикладів інфографіки для використання на уроках історії від пояснення питань соціально-економічного характеру до розкриття проблем, перспектив і надбань українського народу в культурній сфері [1].

Так, під час вивчення у 8 класі в курсі історія України теми: «Військо Запорізьке і Хотинська війна» розглянемо принцип створення інфографіки. Сайт «101 причина любити Україну» містить інфографіку Хотинської фортеці, яка складається із основного поняття та малюнку про фортецю, метричних даних споруди, короткого історичного коментаря про час виникнення, лінію часу основних подій, які відбулися на території фортеці, портрету та основної характеристики гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. Використання такої інфографіки у процесі вивчення теми дозволить візуально познайомити учнів із Хотинською фортецею, сформуванню хронологічні компетентності, охарактеризувати основні події, які відбулися на її території та визначити роль споруди в історії України за весь період існування.

Також необхідно наголосити, що під час вивчення у 8 класі теми: «Культура України в XVII – XVIII ст.» для якісної візуалізації та активізації пізнавальної діяльності рекомендується використовувати інфографіку «Українське бароко», «Козак Мамай», «Вертеп» та інші цікаві інфографічні сюжети. Це дозволить покращити процес запам'ятовування та сприятиме підвищенню зацікавленості до предмету.

Нині інфографіка має високий потенціал, який можна використовувати як корисний засіб підвищення якості навчання. Основною перевагою інформаційної графіки є забезпечення інформаційної насиченості та наочності навчальних матеріалів, апелювання до наявних знань і досвіду користувача. Інфографічні зображення стають посередниками на шляху вибору траєкторії сприйняття інформації.

Інфографічні об'єкти стимулюють одночасну роботу лівої та правої півкуль, доповнюючи образні враження логікою й абстрактною моделлю об'єкта, процесу, явища, тобто, роблячи сприйняття більш «об'ємним» і всебічним, мислення – глибоким і розвиненим, а навчання – цікавим і результативним [3].

Виходячи із вищезазначеного, інфографіка легко вписується в навчальний процес, дає змогу досягати поставленої мети та забезпечує не тільки успішне засвоєння навчального матеріалу учнями, але й їх інтелектуальний, моральний розвиток, самостійність, комунікабельність.

Таким чином, можемо констатувати, що інфографіка є ефективним засобом активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках історії. Використання інфографіки у навчально-виховному процесі сприятиме кращому сприйняттю матеріалу, підвищенню ефективності самостійної роботи, формуванню предметних компетентностей роботи з різнорівневою інформацією, допоможе учням бачити результати своєї діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. 101 причина любити Україну – Україна Incognita [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://incognita.day.kiev.ua/101-prychyna-liubyty-ukrainu>. – 05.03.2018. – Назва з екрану.
2. Безкоштовні онлайн-ресурси для створення інфографіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studway.com.ua/infogr-resursi/>. – 25.02.2018. – Назва з екрану.
3. Вовк О.В., Черемський Р.А. Інфографіка як ефективний засіб навчання [Електронний ресурс] – Режим доступу: file:///D:/Downloads/soi_2017_4_43.pdf. – 04.03.2018. – Назва з екрану.
4. Гризун Л.Е., Мудрак А.В. Інфографіка як інструмент сучасної освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/MicroCAD/2014/S24/ІНФОГРАФІКА>. – 05.03.2018. – Назва з екрану.
5. Инфоргафика в примерах. Визуализация информации в теории и на практике [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://infoanalyze.blogspot.ru/2010/06/blog-post.html>. – 03.03.2018. – Назва з екрану.

REFERENCES

1. 101 reasons to love Ukraine - Ukraine Incognita [Electronic resource] - Access mode: <http://incognita.day.kiev.ua/101-prychyna-liubyty-ukrainu>. - 05/03/2018. - Title from the screen.
2. Free online resources for the creation of infographics [Electronic resource] - Access mode: <http://studway.com.ua/infogr-resursi/>. - 25/02/2018. - Title from the screen.
3. Vovk O.V., Cheremsky R.A. Infographic as an effective learning tool [Electronic resource] - Access mode: file: /// D: /Downloads/soi_2017_4_43.pdf. - 03/04/2018. - Title from the screen.
4. Grizun L. E., Mudrak AV Infographics as a tool for modern education [Electronic resource] - Access mode: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/MicroCAD/2014/S24/INFOGRAPHY>. - 05/03/2018. - Title from the screen.
5. Inforgacy in the examples. Visualization of information in theory and practice [Electronic resource] - Access mode: <http://infoanalyze.blogspot.ru/2010/06/blog-post.html>. - 03.03.2018. - Title from the screen.

УДК 371.13:78:57.017.5

Булатова Л. О.
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД

В статті розглянуті питання оновлення змісту професійної підготовки вчительських кадрів мистецьких дисциплін, зокрема вчителя музичного мистецтва, з позиції впровадження гендерного підходу в навчальний процес. Визначені принципи положення, функції, завдання успішної реалізації новітньої концепції та запропоновані на цій основі умови формування професійної готовності майбутнього вчителя.

Ключові слова: гендерний підхід, професійна готовність, «скритий навчальний план», егалітарні відносини, гендерна свідомість, гендерний аналіз, принципи і умови організації навчання.

Булатова Л. А. Формирование профессиональной готовности будущего учителя музыкального искусства: гендерный подход.

В статье рассмотрены вопросы обновления содержания профессиональной подготовки учительских кадров, в частности учителя музыкального искусства, с позиции внедрения гендерного подхода в учебный процесс. Определены принципиальные положения, функции, задачи успешной реализации новейшей концепции и предложены на этой основе условия формирования профессиональной готовности будущего учителя.

Ключевые слова: гендерный подход, профессиональная готовность, «скрытый учебный план», эгалитарные отношения, гендерное сознание, гендерный анализ, принципы и условия организации обучения.

Bulatova L. A. Formation of the professional readiness of the future teacher of musical art: a gender approach.

The paper deals with updating the content of vocational teacher training, particularly teachers of music, from the perspective of gender hike in the learning process. Identified the principal regulations, functions, tasks, successful implementation of advanced concepts and proposed on this basis, conditions for the formation of professional readiness of future teachers.

Key words: the gender approach, professional commitment, a "hidden curriculum", egalitarian relationships, gender awareness, gender analysis, principles and conditions for training.

В сучасному світі все більшого важелю набуває мистецтво в зв'язку з його інформаційною й перетворювально-виховною цінністю, всеохоплюючим характером та здатністю визначати зміст і способи діяльності людини, в тому числі і педагогічної.

Завдяки мистецтву актуалізувалася можливість подолати бар'єри в процесі спілкування з людьми різних культур, проникнути і зрозуміти цінності «інших», розширити межі власної свідомості. Тому з мистецтвом (в тому числі і музичним) пов'язуються сьогодні перспективи гуманізації освіти, успіх якої багатою мірою залежить від особистості вчителя, культури його мислення, професійної позиції, індивідуальних якостей